

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku

Rybnik, 2026-03-30

ONS-HK.9011.127.2026

Prezydent Miasta Żory
Aleja Wojska Polskiego 25
44-240 Żory

Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla Miasta Żory za 2025 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku działając w oparciu o: art. 1 pkt 1 oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757) oraz § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), dokonał obszarowej oceny jakości wody.

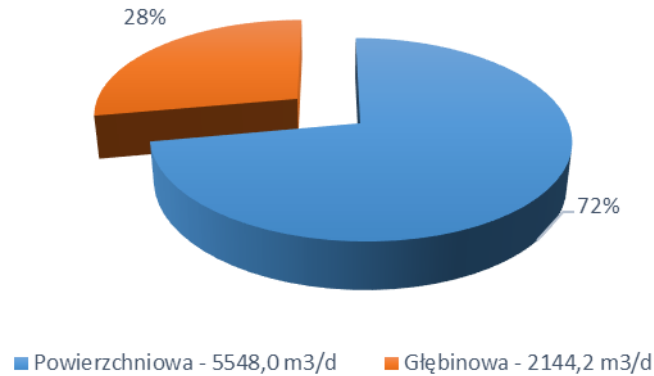
I. Podstawowe informacje dotyczące produkcji i jakości wody:

W ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, przedsiębiorstwa dostarczyły w 2025 r. na terenie miasta Żory średnio 7 692,5 m³/d wody, dla ok. 57 460 mieszkańców. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę jest ujęcie powierzchniowe w Goczałkowicach, ze strefy zasilania Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice), natomiast pozostała część wody pochodzi z ujęć głębinowych własnych zlokalizowanych w Żorach-Roju.

Na terenie miasta wyodrębnia się następujące strefy zaopatrzenia w wodę:

- ❓ **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego poza terenem miasta, zasilana ze strefy Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice), dostarczająca 5548,3 m³/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, obejmująca większą część miasta Żory (ok. 41 444 mieszkańców), której producentem i dostawcą do studzienek wodomierzowych jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A., ul. Wojewódzka 19, 44-026 Katowice, natomiast wyłącznym dystrybutorem i sprzedawcą jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o., ul. Wodociągowa 10, 44-240 Żory.
- ❓ **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodząca z ujęcia głębinowego w Żorach-Roju, dostarczająca 2144,20 m³/d wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zasilająca dzielnice Rój i Rogoźna oraz częściowo dzielnicę Zachód, os. Pawlikowskiego, os. ks. Władysława oraz os. 700-lecia (ok. 16016 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o., ul. Wodociągowa 10, 44-240 Żory (właściciel ujęcia głębinowego w Żorach-Roju i wyłączny jej dystrybutor na terenie miasta).

Procentowy udział wód powierzchniowych i głębinowych na terenie Miasta Żory w 2025 r.

- ☐ **strefy zaopatrzenia w wody przeznaczone do spożycia przez ludzi z ujęć indywidualnych** w których podmioty wykorzystują wody pochodzące z własnych ujęć głębinowych w całości zużywane na pokrycie potrzeb własnych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej są:
- ☐ EXTRAL Sp. z o. o., ul. Wygody 2, 44-240 Żory, produkujący 69,6 m³/d,
- ☐ Jelux Polska Sp. z o.o., ul. Towarowa 2, 44-240 Żory, produkujący 32,0 m³/d.

II. Sieci wodociągowe wchodzące w skład zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

1. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęć powierzchniowych ze strefy zasilania Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice).

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi siecią rurociągów magistralnych do sieciowych zbiorników wyrównawczych zarządzanych przez ww. przedsiębiorstwo, skąd rozprowadzana jest ona na teren miasta Żory siecią rozdzielczą będącą własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o.

W 2025 r. w ww. strefie wykonano łącznie badania 72 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach pobrało wodę na sieci magistralnej w 2 studzienkach wodomierzowych (zakupowych), wykonując łącznie badania 20 próbek wody, w tym:

- ☐ 17 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 3 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o. pobrało wodę w 8 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. na sieci rozdzielczej oraz u konsumentów wykonując łącznie badania 49 próbek wody, w tym:

- ☐ 42 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 7 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- ☐ 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 1 próbka w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmioty, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku w pobranych próbkach wody nie stwierdzono nieprawidłowości.

W próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej oraz planu działania tut. organu, z ujęcia powierzchniowego, stwierdzono obniżone zawartości stężenia magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Oceniając jakość wody w ww. strefie, w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

2. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Żorach-Roju.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o. produkuje i dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z ujęcia głębinowego w Żorach-Roju, która przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania na Stacji Uzdatniania Wody w Żorach-Roju.

Ujmowana woda podlega napowietrzaniu, korekcie odczynu za pomocą NaOH, koagulacji, sedymentacji, filtracji dwustopniowej (po 4 filtry z wypełnieniem pisakowym w każdym stopniu – usuwanie nadmiaru żelaza i manganu), dezynfekcji lampą UV oraz dezynfekcji chemicznej podchlorynem sodu. Woda uzdatniona gromadzona jest w zbiorniku wody uzdatnionej o pojemności 1000 m³, skąd rozprowadzana jest do sieci wodociągowej.

W 2025 r. w ww. strefie wykonano łącznie badania 17 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o. pobrało wodę w 3 punktach podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody, na sieci rozdzielczej oraz u konsumentów wykonując łącznie badania 14 próbek wody, w tym:

- ☐ 12 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 2 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody, w tym:

- ☐ 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 1 próbka w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmioty, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku w pobranych próbkach wody nie stwierdzono nieprawidłowości.

Oceniając jakość wody w ww. strefie w oparciu o wyniki wszystkich przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

3. Strefy zaopatrzenia w wody pochodzące z ujęć indywidualnych.

Podmiotami zlokalizowanymi na terenie Miasta Żory wykorzystującymi wody pochodzące z indywidualnych ujęć głębinowych, w całości zużywane na pokrycie potrzeb własnych w ramach prowadzonych działalności gospodarczych są:

- ☐ EXTRAL Sp. z o. o., ul. Wygody 2, 44-240 Żory,
- ☐ Jelux Polska Sp. z o. o., ul. Towarowa 2, 44-240 Żory.

W 2025 r. w ww. strefie wykonano łącznie badania 7 próbek wody.

W ramach kontroli wewnętrznej, spółki pobrały wodę w 2 wyznaczonych punktach monitoringowych znajdujących się na każdym z wodociągów zakładowych, wykonując łącznie badania 6 próbek wody, w tym:

- ☐ 4 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
- ☐ 2 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Analiza wyników badań przekazanych przez ww. podmioty wykazała, że jakość wody dostarczana pracownikom spółek, z wodociągów zakładowych odpowiadała wymaganiom ww. rozporządzenia, za wyjątkiem pojedynczych przekroczeń stężenia azotanów i niklu w próbkach wody pochodzącej z ujęcia indywidualnego należącego do Jelux Polska Sp. z o. o., które mogły być spowodowane lokalizacją podmiotu przy polach uprawnych oraz okresem deszczowym.

Wskazane wyżej przekroczenia w wodzie do spożycia wymagały podjęcia przez podmiot działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami wody w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

W ramach planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w EXTRAL Sp. z o. o., ul. Wygody 2, 44-240 Żory, w trakcie której pobrana została 1 próbka wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Ponadto w próbce wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia głębinowego należącego do Extral Sp. z o. o., pobranej w ramach planu działania tut. organu stwierdzono obniżoną zawartość magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Oceniając jakość wody w ww. strefach w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2025 r. pochodząca z indywidualnych ujęć głębinowych w ramach prowadzonych działalności gospodarczych była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

III. Ocena ryzyka zdrowotnego.

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wody na terenie Miasta Żory dokonana została na podstawie wyników wszystkich przeprowadzonych badań wykonanych przez laboratoria posiadające akredytację i zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, zgodnie z § 9 rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gdzie o jakości wody decydują wskaźniki mikrobiologiczne (mówiące o bezpieczeństwie sanitarnym) oraz fizykochemiczne.

Analiza wyników badań przesłanych przez podmioty zgodnie z ustalonym harmonogramem na 2025 r., jak również badań wykonanych przez tutejszy organ w ramach planu działania na 2025 r. w zatwierdzonych punktach zgodności wykazała, że w ciągu przekroczenia następujących parametrów: azotanów i niklu, wystąpiły wyłącznie w wodzie głębinowej pochodzącej z indywidualnego ujęcia zakładowego i zostały usunięte dzięki natychmiastowo podjętym działaniom naprawczym, co pozwoliło na doprowadzenie wody do stanu spełniającego wymagania ww. rozporządzenia.

Azotany są parametrem, który występuje w wodach głębinowych. Ponadnormatywne wartości tego parametru stwierdzono w spółce, która wykorzystuje wodę z ujęcia indywidualnego, na potrzeby własne zakładu, w którym grupa dorosłych ludzi, mogła mieć z nim styczność w godzinach pracy przedsiębiorstwa. Azotany pochodzą z procesów mineralizacji materii organicznej lub z procesów nityfikacji. Występują ze względu na procesy ługowania łatwo rozpuszczalnych minerałów z jakimi kontakt ma ww. rodzaj wody. Mogą pojawiać się w wodzie również ze źródeł antropogenicznych. Ich wysokie stężenia występują głównie na terenach rolniczych w wyniku stosowania nawozów. Szkodliwość azotanów wynika z możliwości przekształcenia w azotyny, których nadmierne spożywanie może być przyczyną niedokrwistości (dopuszczalna wartość parametryczna azotanów wynosi: 50 mg/l). **Nikiel** jest pierwiastkiem metalicznym śladowym, powszechnie obecnym w przyrodzie. Nikiel może występować w wodzie jako składnik naturalnego pochodzenia. Do gleby i wód gruntowych przedostaje się wraz z wiatrem i opadami deszczu. Zgodnie z wytycznymi WHO zalecana wartość dla niklu wynosi 0,07 mg/l (70 µg/l). Osoby, które przez całe życie spożywają wodę zawierającą ww. stężenie nie powoduje występowania negatywnych skutków zdrowotnych. Została ona ustalona z dużym marginesem bezpieczeństwa z uwzględnieniem innych źródeł narażenia oraz faktu, że w populacji znajdują się osoby o zróżnicowanej podatności na toksyczne działanie niklu. Należy jednak nadmienić, że nikiel w podwyższonych stężeniach może niekorzystnie wpływać na właściwości organoleptyczne wody, w szczególności smak i barwę, a tym samym jej akceptowalność przez konsumentów. Konsumpcja wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zawierająca stężenia niklu wyższe niż ww. wartości podane przez WHO, może stanowić zagrożenie dla zdrowia. Woda zawierająca jego wysokie stężenie może prowadzić do szeregu negatywnych skutków zdrowotnych, takich jak: podrażnienia skóry, zaburzenia układu nerwowego oraz problemy z przewodem pokarmowym.

IV. Podsumowanie.

W Mieście Żory w ww. strefach zaopatrzenia w wodę nie odnotowano żadnych interwencji dotyczących

jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nie otrzymano żadnych zgłoszeń dotyczących występowania reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody dystrybuowanej przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz pochodzących z ujęć indywidualnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku systematycznie otrzymywał powiadomienia o zamiarze odcięcia dostaw wody osobom fizycznym lub firmom w związku z nieregulowaniem rachunków za wodę, które zawierają propozycje zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zastępczego punktu poboru wody.

W 2025 roku na terenie Miasta Żory dostarczano wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, zgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

dr inż. Michał Dudek

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku

/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym w systemie EZD RP/

Otrzymują:

1. Adresat

Do wiadomości:

2. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o. o., ul. Wodociągowa 10, 44-240 Żory

3. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A., ul. Wojewódzka 19, 40-026 Katowice

4. EXTRAL Sp. z o. o., ul. Wygody 2, 44-240 Żory

5. Jelux Polska Sp. z o. o., ul. Towarowa 2, 44-240 Żory

6. ONS-HK – aa